

1. Czy elektroniczne kontrole podatkowe dotyczą wszystkich przedsiębiorców?

Tak. Jest to istotna zmiana w systemie kontroli podatkowych, która czeka wszystkich polskich przedsiębiorców. Rozpocznie się już 1 lipca br. i będzie stopniowo rozszerzana na kolejne podmioty gospodarcze. Będzie to prawdziwa rewolucja systemu podatkowego – porównywalna do zmiany VAT w 2010 roku.

2. Jaka jest podstawa prawna do wprowadzenia elektronicznych kontroli podatkowych?

Uchwalona przez sejm 10 września 2015 roku ustawa o zmianie ordynacji podatkowej oraz innych ustaw, wprowadza obowiązek udostępniania danych dla potrzeb kontroli podatkowych w postaci elektronicznej, łatwej do odczytania - jednolitego pliku kontrolnego, czyli wyciągu z ksiąg rachunkowych, dowodów księgowych, faktur itd.

3. Od kiedy przedsiębiorcy mają obowiązek udostępniania danych dla potrzeb kontroli podatkowych w postaci elektronicznej?

Wymóg posiadania oprogramowania pozwalającego na zaawansowane kontrole podatkowe będzie wprowadzany sukcesywnie od 1 lipca 2016 roku i obejmie docelowo wszystkich polskich przedsiębiorców. Brak tego rozwiązania w wezwanym do kontroli przedsiębiorstwie oznaczać będzie odpowiedzialność karno-skarbową, której w pierwszej kolejności poddawane będą duże przedsiębiorstwa. Małe i średnie przedsiębiorstwa mogą w początkowym okresie wprowadzania zmian, odmówić przekazania danych w formie JPK.

4. Jakie są kryteria uznania za małego lub średniego przedsiębiorcę?

Zgodnie z art. 105-106 ustawy o swobodzie działalności gospodarczej z dnia 2 lipca 2004 roku:

- za małego przedsiębiorcę uważa się przedsiębiorcę, który w co najmniej jednym z dwóch ostatnich lat obrotowych zatrudniał średniorocznie mniej niż 50 pracowników oraz osiągnął roczny obrót ze sprzedaży nie przekraczający 10 mln euro lub sumy aktywów jego bilansu na koniec jednego z tych lat nie przekroczył 10 mln euro;
- za średniego przedsiębiorcę uważa się przedsiębiorcę, który w co najmniej jednym z dwóch ostatnich lat obrotowych zatrudniał średniorocznie mniej niż 250 pracowników oraz osiągnął roczny obrót netto ze sprzedaży towarów, wyrobów i usług oraz operacji finansowych nieprzekraczający równowartości w złotych 50 mln euro lub sumy aktywów jego bilansu sporządzonego na koniec jednego z tych lat nie przekroczył równowartości w złotych 43 mln euro.

5. Czy możliwe są opóźnienia we wdrożeniu w Polsce elektronicznych kontroli podatkowych opartych o struktury JPK?

Urzędy skarbowe od wielu lat przygotowywały się do wprowadzenia takiego obowiązku organizacyjnie, kompetencyjnie i technicznie. Wszystkie firmy powinny jak najszybciej dostosować wewnętrzne procedury i oprogramowanie, żeby przygotować się do przyszłych kontroli Urzędu Skarbowego na podstawie Jednolitego Pliku Kontrolnego. Ministerstwo Finansów będzie chciało wprowadzić ten obowiązek jak najszybciej i jak najszerszej.

6. Jaki cel wdrożenia JPK?

Głównym celem jest podniesienie efektywności ściągania podatków oraz wykrycie potencjalnych nieprawidłowości. Wdrożenie JPK umożliwi urzędom skarbowym precyzyjną analizę wszystkich kosztów i dowodów wezwanego do kontroli przedsiębiorstwa oraz pozwoli na wykorzystanie tych danych do zaawansowanych kontroli krzyżowych. Wszystko wskazuje też na to, że kontroli podlegać będą nie tylko faktury, jako takie, ale nawet poszczególne ich pozycje. Jednym słowem – wszystko.

7. Jaka kwota zasili budżet Państwa z tytułu e-kontroli?

W wywiadzie z 4 lutego wiceminister finansów Konrad Raczkowski spodziewa się 15 miliardów złotych, które powinny dodatkowo wpłynąć do budżetu w 2017 roku. To astronomiczna kwota, wprowadzenie elektronicznych kontroli podatkowych urealnia ten cel.

8. Jak wygląda JPK - jednolity plik kontrolny?

Na tym etapie Ministerstwo Finansów przedstawiło do konsultacji „jednolity plik kontrolny”, na który tak naprawdę składa się 7 oddzielnych struktur raportowych przygotowanych z wykorzystaniem języka XML (Extensible Markup Language). Na początku marca zaplanowane jest przez MF przedstawienie ostatecznej wersji JPK. Wszystko jednak na to wskazuje, że będą to bardzo szczegółowe zestawienia aż z siedmiu obszarów (księgi rachunkowe, wyciągi bankowe, magazyn, ewidencje zakupy i sprzedaży, faktury VAT, podatkowa księga przychodów i rozchodów, ewidencja przychodów).

9. Jakie struktury składają się na JPK?

Propozycja wstępna przedstawiona przez MF zawiera 7 struktur raportowych:

- Struktura 1 – księgi rachunkowe JPK_KR
- Struktura 2 – wyciągi bankowe JPK_WB
- Struktura 3 – magazyn JPK_MAG

- Struktura 4 – ewidencje zakupu i sprzedaży VAT – JPK_VAT
- Struktura 5 – faktury VAT – JPK_FA
- Struktura 6 – podatkowa księga przychodów i rozchodów – JPK_PKPIR
- Struktura 7 – ewidencja przychodów – JPK_EWP

10. Czy opublikowane przez Ministerstwo Finansów w dniu 23 grudnia 2015 roku struktury, składające się na JPK zawierają tę ostateczną postać danych, która będzie przedmiotem raportowania po 1 lipca 2016 roku?

To jest postać robocza, udostępniona przez Ministerstwo Finansów dla potrzeb konsultacji z przedsiębiorcami oraz dostawcami systemów informatycznych. Na początku marca zaplanowane jest przez MF przedstawienie ostatecznej wersji JPK. Wszystko jednak na to wskazuje, że będą to bardzo szczegółowe zestawienia - aż z siedmiu obszarów (księgi rachunkowe, wyciągi bankowe, magazyn, ewidencje zakupy i sprzedaży, faktury VAT, podatkowa księga przychodów i rozchodów, ewidencja przychodów).

11. Czy łatwo jest dostosować systemy informatyczne do raportowania według JPK?

Samo wygenerowanie pliku w standardzie języka XML nie jest skomplikowane. Wyzwaniem programistycznym jest wyszukanie w systemach wszystkich oczekiwanych przez MF danych. Innym problemem jest zapewnienie spójności danych w poszczególnych strukturach raportowych JPK. Źródłem danych będą przecież nie tylko księgi rachunkowe, ale np. systemy fakturowe czy magazynowe. Co oznacza, że przedsiębiorcy będą musieli zweryfikować systemy zarządzania firmą i wyeliminować wszelkie niespójności między modułami. Problem może dotyczyć zwłaszcza systemów mieszanych, gdzie poszczególne komponenty pochodzą od różnych producentów. \

12. Ile będzie kosztowało wdrożenie JPK w przedsiębiorstwie?

Przedsiębiorcy będą musieli sięgnąć głęboko do kieszeni już na samym początku zmian szykowanych przez ustawodawcę. Samo wdrożenie oprogramowania powalającego na generowanie pliku JPK wiąże się bowiem z kosztami. W zależności od posiadanego oprogramowania może wynosić od kilkuset, do nawet kilku tysięcy złotych.

13. Czy elektroniczne kontrole podatkowe stosowane są w innych krajach?

W innych krajach europejskich stosowane są analogiczne rozwiązania, np. w Portugalii, Francji czy Luksemburgu. W Portugalii wprowadzenie rozwiązań elektronicznych kontroli podatkowych połączonych z centralnym rejestrem faktur podniosło efektywność ściągania podatków w niektórych sektorach o 140% zaledwie w ciągu 3 lat (2011-2014)

14. Czy podczas kontroli należy przekazać komplet danych?

JPK to format ksiąg podatkowych oraz dowodów księgowych czyli faktur, umów, rachunków itd., w którym przedsiębiorcy będą zobowiązani przekazać je organom podatkowym na żądanie. Jego wdrożenie umożliwi urzędowi skarbowemu precyzyjną analizę wszystkich kosztów i dowodów wezwanego do kontroli przedsiębiorstwa oraz pozwoli na wykorzystanie tych danych do zaawansowanych kontroli krzyżowych. Wszystko wskazuje też na to, że kontroli podlegać będą nie tylko faktury, jako takie, ale nawet poszczególne ich pozycje oraz księgi rachunkowe, wyciągi bankowe, magazyn, ewidencje zakupy i sprzedaży, faktury VAT, podatkowa księga przychodów i rozchodów, ewidencja przychodów. Jednym słowem – wszystko. W trakcie kontroli skarbowej, urząd wskaże zakres danych, jakie powinien przygotować kontrolowany podatnik (okres sprawozdawczy, wybrane lub wszystkie struktury raportowe, a nawet konkretne faktury).

15. Ile czasu potrzebują producenci oprogramowania na dostosowanie systemów informatycznych do generowania JPK?

Typowy projekt informatyczny to 6 miesięcy, licząc od pomysłu, przez analizę potrzeb, przygotowanie projektu, programowanie, testy gotowego rozwiązania, skończywszy na wdrożeniu do normalnej pracy. W tym przypadku prawidłowe projektowanie będzie możliwe po ogłoszeniu przez MF ostatecznej postaci JPK, co zapowiadane jest na 1 marca 2016. Na realizację pozostanie zatem tylko 4 miesiące, więc każdy dzień będzie cenny.

16. Czy oprogramowanie Sage będzie gotowe na czas?

W Sage mamy doświadczenie już z innych rynków, np. Portugalii, gdzie również dostosowaliśmy nasze oprogramowanie pod JPK. Zatem my na pewno będziemy gotowi odpowiednio wcześniej.

17. Czy JPK zostanie wdrożony we wszystkich produktach Sage?

Docelowo JPK będzie wdrożony we wszystkich liniach produktowych Sage. W pierwszej kolejności, jeszcze przed terminem jego obowiązywania, zostanie dodany do produktów przeznaczonych dla dużych firm, które już od 1 lipca będą objęte obowiązkiem JPK, czyli do Sage Symfonia ERP i do Sage X3. Jak tylko zakończymy implementację JPK do tych dwóch linii – natychmiast zajmiemy się wdrażaniem do Sage Symfonia i Sage Symfonia Start, aby pozostałe firmy mogły spokojnie przygotować się do elektronicznych kontroli podatkowych w okresie dostosowawczym (czyli okresie przewidzianym przez ustawodawcę na przygotowanie się przedsiębiorców do obowiązków wynikających z elektronicznych kontroli podatkowych), nie zostawiając tego na ostatnią chwilę.

18. Czy Sage rozpoczął już prace nad wprowadzeniem do oprogramowania zmian niezbędnych do generowania struktur raportowych w ramach JPK?

Badamy struktury raportowe pod kątem oczekiwanej przez Ministerstwo Finansów zawartości informacji. Przygotowujemy odpowiednie rozwiązania informatyczne uwzględniające nie tylko to, co w ramach konsultacji opublikowało MF, ale również nasze doświadczenia z obsługi klientów w innych krajach europejskich np. w Portugalii.

19. Ile przedsiębiorcy będą musieli zapłacić za wprowadzenie JPK?

Większość firm będzie musiała zaktualizować systemy do zarządzania firmą do nowych wersji zdolnych do generowania struktur JPK. Niezbędne będzie nie tylko wygenerowanie danych, ale również zapewnienie spójności w ramach poszczególnych struktur. Trzeba będzie przeszkolić kadry w zakresie nowego obowiązku i przygotowywania się do kontroli US. To mogą być wydatki rządu nawet kilku tysięcy złotych. Można te koszty obniżyć przygotowując się odpowiednio wcześniej.

20. Czy JPK spowodują większą liczbę kontroli ze strony Urzędu Skarbowego?

Celem wdrożenia Jednolitego Pliku Kontrolnego jest zwiększenie efektywności elektronicznych kontroli skarbowych, a w efekcie lawinowy wzrost wykrywalności uszczupień podatkowych, szczególnie w sektorach podejrzanych o unikanie VAT. Obserwując kraje UE, gdzie podobne rozwiązania działają od kilku lat przewidujemy, że wprowadzenie JPK w Polsce oznaczać będzie w perspektywie 3 lat wzrost efektywności ściągalności podatku do poziomu 13%. Tym samym, do budżetu Państwa – z pieniędzy przedsiębiorców – wpłynąć może dodatkowo w tym okresie kwota 15 mld złotych.

21. Co się stanie, jeżeli firma nie dostosuje się do zmian po 1 lipca 2016 roku?

Wymóg posiadania oprogramowania pozwalającego na zaawansowane kontrole podatkowe będzie wprowadzany sukcesywnie od 1 lipca 2016 roku i obejmie docelowo wszystkich polskich przedsiębiorców. Brak tego rozwiązania w wezwanym do kontroli przedsiębiorstwie oznaczać będzie odpowiedzialność karno-skarbową, której w pierwszej kolejności poddawane będą duże przedsiębiorstwa.

22. Czy przedsiębiorca będzie mógł wpływać na treść JPK, jakie dane się w nim znajdują?

JPK jest generowany automatycznie z systemu. Dlatego ważne jest, żeby jak najszybciej wprowadzić nowe oprogramowanie do swojej firmy, bowiem obecne wersje systemów tego nie potrafią. Kolejny krok to sprawdzenie jakie dane są generowane do JPK i czy jesteśmy odpowiednio przygotowani do kontroli Urzędu Skarbowego. Analiza JPK umożliwi wychwycenie ewentualnych błędów, zanim poprosi o niego Urząd Skarbowy.

23. Czy jeśli firma nie będzie jeszcze objęta obowiązkiem generowania JPK to czy US może się do niej zgłosić?

Urząd Skarbowy może się zgłosić do każdej firmy. Nawet tej, która nie jest jeszcze objęta obowiązkiem generowania JPK. Ale wtedy przedsiębiorca decyduje o tym, czy chce udostępnić dane dla potrzeb kontroli w postaci JPK do US. Lepiej jednak jest jak

najszybciej wprowadzić nowe oprogramowanie do swojej firmy, sprawdzić jakie dane są generowane do JPK. Umożliwi to prewencyjne wychwycenie ewentualnych błędów.

24. Jaka firma przygotowała oprogramowanie dla Urzędu Skarbowego?

Nie mamy takich informacji. Sage nie jest zaangażowany w ten projekt, nasza oferta nie jest kierowana do administracji publicznej. Koncentrujemy się natomiast na obsłudze szerokiego spektrum przedsiębiorców, dlatego temat JPK jest dla nas taki ważny. Chcemy pomóc przedsiębiorcom w przygotowaniach do obsługi oczekiwanych urzędów skarbowych.

25. Czy firma Sage zgłosiła pytania/uwagi do projektu JPK przedstawionego przez Ministerstwo Finansów?

Tak przesłaliśmy nasze uwagi / pytania do przedstawionych przez MF struktur JPK. Zgłosiliśmy również gotowość do włączenia się w proces konsultacji i dalszych prac nad wdrożeniem elektronicznych kontroli podatkowych w Polsce.

26. Czy JPK umożliwi zdalne kontrole podatkowe? Czy US będzie mógł „zajrzeć” do ksiąg przedsiębiorstwa?

Na obecnym etapie rozwoju technologii informatycznych nie ma takich obaw, że urzędnicy skarbowi będą zdalnie „podglądać” dane w systemach informatycznych podatników. Niezbędny jest etap pośredni tj. wydzielenie konkretnych danych i przekazanie ich w formie zapisu elektronicznego czy to w formie pliku przesyłanego do US czy to w formie pliku zapisanego na nośniku np. na płycie CD przekazanej następnie urzędnikom w trakcie kontroli.

27. Czy JPK w jakikolwiek sposób ułatwi życie przedsiębiorcom?

Ministerstwo Finansów zapewnia, że przekazywanie danych przez podatników w postaci elektronicznej skróci czas kontroli, a konkretniej ten czas kiedy to urzędnicy przebywają w siedzibie podatnika pozyskując dane i jednocześnie destabilizują normalną pracę.